

OUD EN NIEUW

(een studie in Romeinen 6)

• door Kees Fieggen

IN HET VORIGE NUMMER VAN FOCUS VOND U EEN PRACHTIG OVERZICHT VAN WAT DE BRIEF AAN DE ROMEINEN LEERT OVER ONZE IDENTITEIT IN CHRISTUS. DE KLASSIEKER “HET NORMALE CHRISTELIJKE LEVEN” VAN WATCHMAN NEE IS GEBASEERD OP ROMEINEN 6-8. IN ENKELE ARTIKELEN WIL IK DEZE HOOFDSTUKKEN VERDER UITDIEPEN. IN DIT ARTIKEL ZOOM IK IN OP H 6 - MAAR EERST ZOOM IK NOG EVEN UIT.

ELKE CHRISTEN LOOPT IN ZIJN LEVEN TEGEN ZICHZELF AAN: *IK, ELLENDIG MENS* (ROM.7:24). MAAR VOORDAT WE DAAR NADER OP INGAAN, IS HET GOED OM EERST EEN STEVIG FUNDAMENT TE LEGGEN: WAAR STA IK PRINCIPIEEL ALS IK HEB ONTDEKT DAT DE HEER JEZUS IN MIJN PLAATS GESTORVEN IS?

Adam of Christus

Paulus begint zijn brief aan de Romeinen (na de belangrijke introductie met de kernverzen 1:16,17) met de beschuldiging aan het adres van alle mensen: *Er is geen rechtvaardige...* (3:10) - dat blijkt uit de daden (de vruchten waaraan men de boom kent). Toch is er rechtvaardiging mogelijk, namelijk door geloof in Christus, in Zijn bloed (3:24,25). Die rechtvaardiging is door genade en zo ontvangen we vergeving voor onze zonden.

In 5:12 zien we de omschakeling naar het diepere probleem achter de zonden: de macht van de *zonde*. Rechtvaardiging is niet alleen een kwestie van vergeving en reiniging (zodat de zonden worden weggenomen); we komen op een heel nieuwe bodem te staan doordat we *christenen* geworden zijn. We hadden onze identiteit in Adam (en waren dus zondaren), maar hebben nu onze identiteit in Christus (en zijn dus rechtvaardigen geworden). Tot zover bekend terrein voor iedereen die het fundamentele artikel van Gerard Hoddenbagh gelezen heeft.

Een dubbelleven?

Het feit dat Christus *voor* ons stierf is in zekere zin een *juridische* zaak. In H 6-8 gaat het over de principiële gevolgen van onze verandering van positie: het gaat over *heiliging* - een veranderd leven zodat we niet meer vastzitten in de zonde. Wij zijn *met* Hem gestorven: er is met ons werkelijk iets gebeurd op het kruis. We zijn in Zijn dood en opstanding meegenomen en daardoor is er heiliging mogelijk. Heiliging langs de lijnen die God trekt, is ook *nodig*. Eenmaal gered kan de mens niet gewoon aan zijn eigen wijsheid, eigen inzichten en eigen handelen worden overgelaten: we zijn namelijk niet gelijk volmaakt. Heiliging is aan de ene kant iets dat al is gebeurd: we zijn al apart gezet (en in zekere zin volmaakt: we worden in Christus gezien). Maar aan de andere kant is het een voortgaand proces, waarin we steeds meer gaan lijken op wie we moeten zijn. De door God geschapen nieuwe mens (zie Ef.4:24) hebben we aangedaan, maar die moet in ons leven werkelijkheid worden: een groeiproces, dat bij elk nieuw leven hoort. Dat lijkt een dubbelleven: we hebben nieuw leven ontvan-

gen, maar het oude is nog steeds aanwezig. Paulus heeft in zijn brief aan de Romeinen drie intensieve hoofdstukken nodig om dit uit te leggen - zodat we geen dubbellevens zullen leiden.

Een overzicht

De twee vragen in H 6 kunnen we als volgt samenvatten: als er genade is, kunnen we dan doorgaan met zondigen? Op grond van onze nieuwe positie is dat onlogisch: zonde heeft te maken met onze vroegere slavernij en nu willen we graag gehoorzamen en leven voor de Heer. In H 7 legt hij eerst uit hoezeer onze hopeloze positie t.o.v. de wet is veranderd doordat we *gestorven* zijn en door de dood heen verbonden aan een nieuwe Heer. Daarna schildert hij de worsteling om werkelijk te handelen in overeenstemming met onze nieuwe plaats en positie - en dat eindigt *bijna* hopeloos! Maar in H 8 toont hij ons het overwinningsleven! We kijken in dit artikel naar hoe ons sterven in Christus ons leven zou moeten stempelen: dat is H 6. Wie denkt in de zonde te kunnen blijven, heeft ten eerste

niet begrepen welke drastische verandering heeft plaatsgevonden en ten tweede geen goed begrip gekregen van de genade die hem bewezen is. De vraag in 6:1 (*zouden we in de zonde blijven, opdat de genade toeneemt?*) wordt daarom met een helder *volstrekt niet* beantwoord. Een ander antwoord is onmogelijk, zoals blijkt uit de twee retorische vragen die erop volgen. Het thema in dit deel is: we zijn *gestorven* (de drastische verandering) en dat *feit* moet doorwerken in ons (nieuwe) leven. Het plaatsvervangend sterven van Christus is niet alleen een *juridisch* feit: het is werkelijk gebeurd! Bovendien betekent genade juist dat je onder de heerschappij van de zonde uit bent. Laten we het beter en grondiger bekijken.

Gestorven en begraven

Laten we vanaf vs. 6 teruglezen. Het begint op het *kruis*. Daar werd niet alleen Jezus gekruisigd, maar ook mijn oude mens. Zodra ik geloof dat Hij ook *voor mij* stierf, moet ik beginnen te beseffen dat ik zelf daar *met Hem* gekruisigd ben. Denk aan dat lied: *were you there when they crucified my*

Lord? (was je erbij toen ze mijn Heer kruisigden?) Bedenk dan dat je daar inderdaad was: niet als toeschouwer, maar genageld aan hetzelfde kruis.

Als je gestorven bent, is je (oude) leven voorbij. Dat is waar vers 2 van spreekt: we zijn ten opzichte van de zonde gestorven. Dat is niet een hoop maar een feit.

Dat wil niet zeggen dat de zonde ten opzichte van ons gestorven is. De zonde leeft, zoals H 7 duidelijk toont. Daarom zegt Paulus hier ook niet dat het onmogelijk is om nog te zondigen (de zonde leeft nog namelijk), maar dat het onlogisch is in de zonde te leven omdat we niet meer onder de heerschappij daarvan leven.

Dat is de waarheid waar ook de doop van spreekt. De doop is een daad van geloof: een bevestiging van wat wij weten dat heeft plaatsgevonden. Ik ben met Christus gestorven en als ik dat ontdek, wil ik begraven worden. Dan wil ik het oude leven ook echt achter me laten. De doop beeldt dat uit: we worden tot zijn dood gedoopt, a.h.w. bij Christus in het graf gevoegd. We laten zien dat we met Hem één zijn geworden in zijn dood aan het kruis.

Het is opmerkelijk dat Jezus niet eerder dan in Joh.14-17 spreekt

over een één zijn met Hem - vlak voor zijn sterven, in zijn afscheidsrede (waarbij Hij alvast voorbij het kruis kijkt). Eenwording met Hem kon ook niet eerder plaatsvinden dan juist daar: op het kruis maakt Hij de weg vrij door onze plaats in te nemen waardoor wij met Hem sterven - en daardoor ook met Hem kunnen leven.

Reken met de nieuwe gegevens

Zoals in 1Kor.15 de begrafenis bij de opstanding gerekend wordt, zo ook hier. Eerst moeten we geloven dat we gestorven zijn. Dat drukken we uit door gedoopt te worden. Dan zijn we klaar om ook de andere kant van het werk van de Heer te beleven: *met Hem opgewekt tot nieuw leven*. Hij is letterlijk opgestaan en wij zijn daarin begrepen. We hebben de beschikking gekregen over de kracht van de opstanding zoals die gewerkt heeft toen Christus werd opgewekt (zie Ef.1:19,20). Lees het nog eens extra goed in vers 4: dat gebeurde door de heerlijkheid van de Vader. Direct erachteraan staat: *zo ook wij in nieuwheid van leven zouden wandelen*. Dat betekent een totaal nieuwe wandel, een andere manier van leven. We zijn opgestane mensen, we hebben het oude leven achter ons gelaten.

Er is echter nog een probleem overgebleven. De oude mens is gestorven, maar het lichaam waarin hij heeft geleefd niet: dat bestaat nog met alle herinneringen en beelden van vroeger. Daarom moeten we in zekere zin *doen alsof*. Let wel: dat is geen toneelspel, maar een leven vanuit de werkelijkheid die eigenlijk al ons deel is geworden. Dat zegt vs. 11: *rekent het ervoor*. Ga ervan uit dat je gestorven en begraven bent: reken daarmee! Wis de oude gegevens uit en reken met de nieuwe - en alle sommen krijgen ineens een andere uitkomst: je wandelt in nieuwheid van leven!

En wat doe je dan met het opborrelen van de oude gegevens? Wat doe je met de oude huisbaas die opnieuw zijn huur komt innen? Punt één: het is de bedoeling dat we niet langer de zonde dienen. Zijn we gemotiveerd om ook zo te *willen* leven? Punt twee: we zijn *gerechtvaardigd* van de zonde. Ook al zullen we wel eens struikelen: de zonde heeft geen recht meer op ons - we mogen onze oude huisbaas de deur wijzen, want er is een nieuwe huisbaas, we hebben een nieuw contract, zo je wilt een nieuwe Provider. *Dit is geen vorm van zelfbedrog, maar handelen vanuit de nieuwe werkelijkheid - die helaas niet vanzelf vaste voet in onze gedachten krijgt. Onze daden volgen op onze gedachten en daarom is het van*

vitaal belang om onze gedachten in een recht spoor te brengen, d.w.z. in overeenstemming met wat God zegt: we moeten daarmee (leren) rekenen.

Een nieuw besluit

Soms moeten we dat in gedachten of zelfs hardop herhalen: dood voor de zonde, maar levend voor God in Christus Jezus. Dan *hoeven* we dus niet meer gehoor te geven aan de begeerten die tot zonde leiden. We besluiten om ons ten dienste te stellen van de gerechtigheid (de positieve kant van het verhaal: zonder dat wordt ons leven niet met de goede dingen gevuld). God wil ons als werktuigen gaan gebruiken in Zijn dienst. Zondigen is ongerijmd (we horen bij de nieuwe mens die niet zondigt), het is logisch geworden om God te dienen en Hem te gehoorzamen - en dat wordt vanaf vs. 15 verder uitgewerkt.

Onder de genade

Vers 14 is een belangrijk vers, want het geeft ons de tweede reden om niet in de zonde te blijven hangen. De eerste is: we zijn gestorven en begraven (vs. 1-11). De tweede reden is: we zijn onder de genade. Daarom heeft de zonde niet echt vat meer op ons. Waar we in vs. 12 en 13 nog opdrachten vinden (laat de zonde niet regeren enz.), vinden we hier een *vaststelling* - die redengevend is (*want*) voor vs. 12 en 13. Even terug naar die opdrachten. Het lijkt onmogelijk dat we *nooit* meer gehoorzamen aan de begeerten van de zonde. Johannes stelt in zijn eerste brief uitdrukkelijk dat niemand moet denken dat hij *niet* zondigt - dan ben je een leugenaar (1Joh.1:8,10). Maar af en toe struikelen is iets heel anders dan in de modder blijven liggen: we hoeven de *heerschappij* van de zonde niet te aanvaarden. Dat brengt ontspanning in ons hart. We leven immers onder de *genade*, dus hoeven we niet meer aan wetten te voldoen om het leven te verdienen. We stellen ons ten dienste van de Heer

en als we zondigen, belijden we dat (oprecht, dat well!) en ontvangen we vergeving en reiniging (1Joh.1:9).

De zonde krijgt ons er niet meer onder. De zweep van de wet is weg. De zonde is niet meer onze meester: zijn heerschappij is doorbroken zodat we niet meer hoeven te *blijven* zondigen. Ten tweede kan de zonde niet over ons heersen door ons *wanhopig* te maken (door schuldgevoelens): er is altijd herstel. Het is onze oude baas, maar hij heeft geen recht meer op ons. Dat is leven onder genade.

Tegenstellingen

Het betoog dat op vs.14 uitloopt, kan makkelijk misverstaan worden. Genade betekent vergeving en herstel - telkens weer. Maar natuurlijk is dat niet een vrijbrief om te zondigen. Kortweg gezegd: dat zou betekenen dat we toch blijven gehoorzamen aan de oude baas, terwijl we van harte gehoorzaam zijn geworden aan God. Het is merkwaardig om te denken dat we onder de genade een *lagere* standaard van gedrag zouden hebben - nu Gods gerechtigheid openbaar is geworden.

Deze nieuwe Meester is heel anders dan de oude: de zweep is weg, de onvrijwilligheid is verdwenen. Maar de wet van oorzaak en gevolg blijft. De zonde hoort bij de dood (het één leidt tot het ander), de genade hoort bij het leven. Als we kiezen voor het leven en de genade, dan past de zonde daar niet meer in - ook al omdat zonde in feite *opstand tegen God* is. Dat karakter van de zonde moeten we nooit uit het oog verliezen. Leven uit genade is daaraan tegengesteld, want dat is leven in afhankelijkheid van God.

Twee soorten slaven

Het zou een misvatting zijn om te menen dat we in niemand's dienst zouden kunnen staan. Iemand die denkt alleen voor zichzelf verantwoordelijk te zijn, is een zondaar: hij leeft in opstand tegen God. Dan ben je een slaaf van de zonde en is de dood je loon. Ondertussen breng je vrucht voort - een christen die daaraan terugdenkt, doet dat als het goed is met schaamte. Je was vrij van de gerechtigheid en leefde in onreinheid en wetteloosheid.

Bekering betekent dat je je hebt omgekeerd naar God en Hem bent gaan dienen. Je hebt dus een nieuwe Meester, je hebt aanvaard dat de Schepper je heeft gemaakt, je erkent dat Hij recht op je leven heeft. Je hebt dat *van harte* gedaan, omdat er in je hart een echte omkeer heeft plaatsgevonden. Dat heeft allerlei positieve effecten. Gerechtigheid van God

is openbaar geworden waardoor we gerechtvaardigd zijn. Die gerechtigheid wil je gaan dienen om vrucht voor God voort te brengen. Het proces waardoor je vrucht gaat dragen, noemen we *heiliging*. Wat je precies voor vrucht draagt, wordt hier niet nader uitgelegd - zie daarvoor o.a. Gal.5:22. In het *van harte* zien we een groot verschil tussen de beide vormen van dienst: het is geen botte onderworpenheid, geen harde slavernij. De nieuwe Meester is *genadig* en heeft er alles voor over gehad om je van de oude slavernij te bevrijden. Het is echt het verschil tussen licht en duisternis en tussen leven en dood.

Eeuwig leven

Dat is wat je al ontvangen hebt: het is een genadegave. Het is ook waarnaar je op weg bent: het is een logisch eindpunt van je heiliging. Dat eeuwige leven wordt niet nader gedefinieerd dan dat het *in Christus Jezus onze Heer* is. We kunnen dat niet buiten Hem genieten en dat betekent gelijk dat Hij er de *inhoud* en de *maat* van is. Hier noemt Paulus Hem bij zijn volledige naam en titel: Hij heeft een *Naam* (Jezus, wat *redder* betekent), een *Titel* (Christus) en een *Positie* (Heer). De Naam is onze veiligheid: we zijn door Hem gered. De titel geeft aan dat God Hem gekozen en aangesteld heeft. De positie vraagt van ons om Hem te blijven erkennen als degene die boven ons staat: Hij zit in alle opzichten op de Troon. Zo zien we Hem ook in het boek Openbaring - maar daar zien we op het eind in het nieuwe Jeruzalem dat Hij *heel dichtbij* is, dat we *Zijn aangezicht* zullen zien en dat *Zijn Naam op onze voorhoofden* zal zijn. Daarmee hebben we niet alles over het eeuwige leven verteld, maar het geeft de richting aan - en dat zou nu al ons leven moeten en kunnen bepalen.

Conclusie

We zijn met Christus gestorven en begraven en een nieuwe werkelijkheid ingegaan: daarmee moeten we (leren) rekenen. Paulus schetst ook een scherpe tegenstelling tussen enerzijds de zonde (een onbarmhartige meester die via onvruchtbaarheid en met schaamte leidt tot de dood) en anderzijds de gerechtigheid (die van harte gediend wordt en via heiliging tot eeuwig leven leidt). We hebben de keus - waarom zouden we Hem niet van harte dienen? Dat hoort bij het leven uit genade. Paulus weet dat we nog meer te leren hebben - dat hoort bij de volgende hoofdstukken en volgende artikelen.